

رسانه‌ها و تعلیم و تربیت

تألیف:

دکتر سید احمد هاشمی

(دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد لامرد)

دست‌نویس: سیدتایش‌فر

(دانشجوی دسری فلسفه تعلیم و تربیت)

انتشارات
پارلاقلم

۱۳۹۷

سرشناسه: هاشمی، سید احمد، ۱۳۵۳، [دکتر]

عنوان و نام پدیدآور: رسانه‌ها و تعلیم و تربیت / تألیف سید احمد هاشمی، مریم ستایش‌فر؛ ویراستار پریسا داداش‌پور

مشخصات نشر: بناب: پارلاق قلم، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص.

قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال شابک: ۶-۹۱-۷۷۹۳-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: رسانه‌های گروهی در آموزش و پرورش

موضوع: Mass media in education

موضوع: رسانه‌های گروهی در آموزش و پرورش - ایران

موضوع: Mass media in education - Iran

موضوع: رسانه‌های گروهی - جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Mass media - Social aspect

موضوع: رسانه‌های گروهی - ایران - جنبه‌های اجتماعی

موضوع: Mass media - Social aspect - Iran

شناسه افزوده: ستایش‌فر، مریم، ۱۳۵۰ -

ردیف کتابخانه: ۱۳۹۶ ر ۵ هـ / LB۱۰۴۳

رده‌بندی دیویی: ۳۷۱ / ۳۳۵

شماره کتابشناسی ملی ۴۸۱۶۷۳۷

رسانه‌ها و تعلیم و تربیت

تألیف: دکتر سید احمد هاشمی، مریم ستایش‌فر

ویراستار: پریسا داداش‌پور

ناشر: پارلاق قلم

گرافیک: تحریریه و آماده‌سازی انتشارات

تایپ و صفحه‌آرایی: نسرين داداش‌پور

تیراژ: ۱۰۰۰ قطع: وزیری

لیتوگرافی: آذین

چاپ: سبز صحافی: امین

تعداد صفحه: ۱۹۲

چاپ نخستین: ۱۳۹۷ قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۶-۹۱-۷۷۹۳-۶۰۰-۹۷۸

دفتر: بناب، خیابان باهنر، برج بلور، طبقه ۳ | ۰۴۱-۳۷۷۴۵۵۸۵

مرکز پخش و فروشگاه: بناب، خیابان امام، پاساژ پور صادق | ۰۹۳۹ ۸۶۶ ۴۲۷۶

parlaq.qalam@gmail.com

حق چاپ و نشر محفوظ است

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۱۴	فصل اول: تاریخچه رسانه‌ها
۱۵	پیشرفت علم و تکنولوژی
۱۷	صنعت چاپ، کتاب و مطبوعات
۱۹	پیدایش وسایل ارتباطی نوین: سینما، رادیو و تلویزیون
۳۰	تاریخچه روزنامه
۳۰	نقش رسانه‌ها در تحول اجتماعی (وزن ۴)
۴۱	سینما، پیدایی و تطور آن
۴۳	رسانه‌های ارتباط جمعی تصویری
۴۴	روند تناثر و مخاطبان آن
۴۵	تناثر و سینما
۴۶	تناثر در شرق
۶۸	نقش رسانه‌های ملی (صدا و سیما) در کشورهای همسایه ایران
۷۰	نقش رسانه‌های غرب در تعلیم و تربیت
۷۹	فصل دوم: مفاهیم تعلیم، تربیت، رسانه‌ها، انواع رسانه‌ها
۸۰	تعلیم
۸۱	تعریف رسانه و انواع آن
۸۱	انواع رسانه‌ها

۸۲	طبقه‌بندی رسانه‌ها
۸۲	مقایسه رسانه‌های ارتباط جمعی با یکدیگر در ارتباط با مخاطبان
۸۳	تعاریف مختلف از رسانه‌های آموزشی توسط دانشمندان
۸۵	رسانه‌های ارتباط جمعی و جامعه
۸۷	رسانه‌های ارتباط جمعی و خانواده
۸۷	رسانه‌های ارتباط جمعی و قشریندی اجتماعی
۸۸	رسانه‌های ارتباط جمعی و توسعه فرهنگی
۸۹	توزیع رسانه‌های ارتباط جمعی در جهان
۸۹	رسانه‌های ارتباط جمعی
۹۰	انواع رسانه‌های ارتباط جمعی
۹۱	ارتباط جمعی و عمومی
۹۲	رسانه آموزشی در ایران و جهان
۹۳	فصل سوم: تئوریهای وسایل ارتباط جمعی یا رسانه‌های همگانی
۹۴	تئوری‌های وسایل ارتباط جمعی یا رسانه‌های همگانی
۹۶	نظریه اقتصاد سیاسی رسانه‌ها
۹۸	نظریه‌های مربوط به مخاطبان رسانه‌ها
۹۹	نظریه دو مرحله‌ای ارتباطات یا رسانه‌ها
۱۰۱	جامعه رسانه
۱۰۲	نظرگاه‌های مسئولین جمهوری اسلامی درباره رسانه‌ها
۱۰۲	نقش رسانه‌ها در تعلیم و تربیت از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره)
۱۰۵	دیدگاه‌های پیشگامان و راهگشایان رسانه‌ها (ارتباط جمعی)
۱۰۹	فصل چهارم: وظایف وسایل ارتباط جمعی یا رسانه‌ها
۱۱۰	وظایف وسایل ارتباط جمعی یا رسانه‌ها

۱۱۵	فصل پنجم: رادیو و تلویزیون
۱۱۶	تلویزیون
۱۲۰	جایگاه خطیر تلویزیون
۱۲۰	تأثیر تلویزیون بر خانواده
۱۲۱	استفاده از تلویزیون در آموزش و پرورش
۱۲۳	نقش آموزشی تلویزیون
۱۲۷	اینترنت
۱۲۸	ویژگی های اینترنت
۱۲۹	خدمات و کارکردهای اینترنت (مزایای اینترنت)
۱۳۰	نمونه های از مزایای اینترنت
۱۳۱	معایب اینترنت
۱۳۱	موقعیت ایران و ملل در حال توسعه در شبکه اینترنت
۱۳۲	نقش اینترنت در تعلیم و تربیت
۱۳۴	راهکارهای استفاده از یادگیری الکترونیکی
۱۳۷	نقش اینترنت در دنیای نوجوانان
۱۴۱	نقش تلفن همراه در تعلیم و تربیت
۱۴۲	تلفن همراه در مدارس ایران
۱۴۳	یادگیری از طریق تلفن همراه
۱۴۵	رویکردهای یادگیری مبتنی بر تلفن همراه
۱۴۶	از تلفن همراه چه چیزی می توانیم یاد بگیریم؟
۱۴۷	برخی مزیت ها و محدودیت های یادگیری از طریق تلفن همراه
۱۴۷	نتیجه گیری
۱۴۸	ضرورت سیر تکنولوژی آموزشی به سوی تکنولوژی یادگیری

۱۵۰	ماهواره چیست؟
۱۵۰	نحوه کار ماهواره ارتباطی
۱۵۴	ماهواره
۱۵۴	تاریخچه پیدایش ماهواره
۱۵۵	مزایای ماهواره
۱۵۶	معایب ماهواره
۱۵۶	موقعیت ایران و ملل در حال توسعه در استفاده از ماهواره
۱۶۰	آموزش از طریق ماهواره
۱۶۲	توانایی کاربرد آموزش از طریق ماهواره در چین
۱۶۳	سینما و تئاتر
۱۶۴	سینما و تلویزیون
۱۶۶	سینما
۱۶۷	نقش مهم تربیتی سینما
۱۶۷	پیدایش سینما
۱۶۸	مذهب و سینما
۱۷۰	فصل ششم: نتیجه‌گیری
۱۷۷	منابع و مأخذ
۱۸۱	معرفی آثار دکتر سیداحمد هاشمی

در مجموع رسانه‌های ارتباطی، خواه برای آموزش و تعلیم، برنامه‌ریزی شده باشند و خواه نشده باشند، آموزش دهنده‌اند. زیرا مردم همواره از آن‌ها تأثیر می‌پذیرند و می‌آموزند. رسانه‌ها فراهم آورنده‌ی دانش و شکل دهنده‌ی ارزش‌هایند. اگر مستقیماً به کار گرفته شوند، می‌توانند نگرش‌ها یا مهارت‌های خاصی را توسعه دهند. هنگامی که وظایف آموزشی ویژه‌ای بر عهده‌ی نظام‌های ارتباطی خواه عامداً به کار گرفته شوند و خواه بر اساس ماهیت ذاتی خویش عمل کنند، به عنوان نظام‌های آموزشی موازی برای شهروندان در کنار آموزش مدرسه‌ای و به ویژه آموزش مادام‌العمر نقش عمده‌ای ایفا می‌کنند و اغلب با آن‌ها بسیار بیشتر. اساساً ارتباط برقرار می‌کنند. بدین ترتیب وسایل ارتباط جمعی با انتشار اطلاعات آگاهی‌بخش، دانشی‌های نوین آموزش رسمی را از انحصار مدارس آموزشگاه‌ها و دانشگاه‌ها خارج کردند و در پاره‌ای موارد در کنار تلاش‌های آموزش‌گران معلمان و استادان، دانستی‌های علمی نوین و میراث‌های آموزش مدارس و دانشگاه‌ها، بدون هیچ محدودیت زمانی، مکانی، سنی یا نژادی آموزش انسان‌ها را در جامعه بر عهده دارند. رسانه‌ها تأثیر عمیقی در تعلیم و تربیت دارد؛ خصوصاً رادیو و تلویزیون یکی از رسانه‌های ملی تأثیر مهمی در امر تعلیم و تربیت بر عهده دارد. پس سینما بعد از صدا و سیما مهم‌ترین رسانه در تربیت اما در مردم می‌باشد. با وجود صدا و سیما، سینما هر چند که بازاریش کساد شده است، ولی هنوز به فعالیت خود ادامه می‌دهد.

رسانه ملی صدا و سیما در دنیا بیشترین آمار و درصد مردم را از باب رسانه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، یعنی درصد بالایی از مردم بیشتر از رادیو و تلویزیون استفاده می‌کنند. مثلاً اینترنت و ماهواره و کامپیوتر (رایانه) نیز نقش بسیار مهمی در تعلیم و تربیت بر عهده دارد. مردم سراسر دنیا خصوصاً کشورهای پیشرفته، بیشترین استفاده را در تعلیم و تربیت از اینترنت و رایانه و ماهواره، می‌نمایند. ولی آمار این سه رسانه کمتر از تعداد آمار صدا و سیما است. مطبوعات و روزنامه‌ها نیز بعد از اینترنت، ماهواره و رایانه نقش بسیار مهمی در

آموزش و تربیت مردم بر عهده دارند. خصوصاً در نظام جمهوری اسلامی ایران روزنامه‌هایی همانند جمهوری اسلامی - همشهری و ... حاوی احادیث تربیتی و اخلاقی و مطالب آموزنده و تربیتی می‌باشد، که برای تربیت مردم نقش مهمی بر عهده دارد. کتب نیز بعد از رسانه‌ها قرار دارند. خصوصاً کتب درسی در تعلیم و تربیت نقش مهمی دارند. کتاب با وجود گرانی کاغذ و عدم انگیزش برای مطالعه، هنوز هم درصد بالایی از مردم به خواندن آن شغوفند. تئاتر نیز هنوز نقش اصلی خود را که در تعلیم و تربیت بر عهده دارد، حفظ کرده است. رسانه‌هایی همچون فیلم و اسلاید و غیره در تعلیم و تربیت نقش بسیار مهمی خصوصاً در آموزش و پرورش بر عهده دارد. به طور خلاصه باید گفت: که رسانه‌ها خصوصاً رسانه‌های مدرن نقش بسیار مهمی در تربیت و تعلیم مردم بر عهده دارند و نقش سینما و اینترنت و ماهواره در دنیا بسیار مهم و مشهود با وجودی است که عواقب سوء تربیتی نیز دارند در مورد برخی رسانه‌ها نیز همانند تئاتر و سینما و کتب هنوز درصدی از مردم از آن‌ها بهره‌مند هستند. به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که:

چنانچه آموزش و پرورش علاقه‌مند است که امر تعلیم و تربیت نوباوگان و آینده‌سازان آحاد مردم این مرز و بوم اسلامی به درستی انجام گیرد در آموزش و پرورش در این زمینه به اهدافی که در سر دارد، جامه عمل بپوشاند. باید در بازآموزی و گذاشتن کلاس‌ها یا دوره‌های ضمن خدمت و به کارگیری از متصدیان کار، تخصص و متعهد در امر تکنولوژی آموزشی قدم‌های جدی بردارد، ضروری است که در برنامه‌ریزی‌های آینده استفاده از رسانه‌های آموزشی مورد عنایت و توجه بیشتری قرار گیرد تا بتوان از نیروی کار و تلاش کلیه همکاران در جهت رشد و تکامل و پیشرفت جامعه سود برد. برای همه معلمان کشور عزیزمان؛ از درگاه خداوند متعال آرزوی عزت و سربلندی داریم و از خوانندگان محترم تقاضا داریم؛ نظرات و انتقادات خود را به وب سایت www.dr-hashemi.com ارسال نمایند.

سیداحمد هاشمی

مریم ستایش‌فر

۱۳۹۷